

پژوهشکده شورای نگهبان

اصول قانون اساسی

در پرتو نظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل هفتمادام

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۵۴،۲

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۲/۲۸

یژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل هفتم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۵۴،۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۲/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

فهرست مطالب

- ۲- اصل هفتم
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی
- ۱-۱- طرح اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۲-۱- طرح اصلاح ماده (۷۴) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۳-۱- طرح نحوه جلوگیری از آلودگی هوا
- ۴-۱- طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۵-۱- طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش
- ۶-۱- طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۷-۱- طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان
- ۱-۳- استفسار نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به رابطه حق مقرر در ذیل اصل ۷۰ قانون اساسی برای رئیس جمهور، نخست‌وزیر و وزرا، با قرائت گزارش کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی در صحن مجلس
- ۲-۳- استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به تعیین محدوده حق مقرر در اصل ۷۰ قانون اساسی برای رئیس جمهور، نخست‌وزیر و وزرا
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی
- ۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

اصل هفتم

مصوب ۱۳۶۸: رئیس جمهور و معاونان او و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند، وزراء مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع می‌شود.

اصل سابق (مصوب ۱۳۵۸): رئیس جمهور، نخست‌وزیر و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند، رئیس جمهور و نخست‌وزیر و وزراء مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع می‌شود. دعوت رئیس جمهور به مجلس باید به تصویب اکثریت برسد.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۳۸۲۵ مورخ ۱۳۷۱/۸/۲۰ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۱/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- موظف‌نمودن وزیر به شرکت در کمیسیون تخصصی در بند (۲) ماده واحده،^(۱) مغایر اصول ۵۷، ۷۰، ۸۸ بوده؛ فلذا مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۲-۱- نظر شماره ۷۰۸۰ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۸ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح ماده (۷۴) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۳/۸/۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- اضافه شدن رئیس دیوان محاسبات، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هفتم، شماره ۱-۱۱-۱.

۲. ماده واحده- ماده (۷۴) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۴- هرگاه هنگام بحث درباره لوائح و طرح‌ها، رئیس جمهور و معاونان وی، وزیران و معاونان آنها، همچنین مخبرین کمیسیون‌های مربوطه و رئیس دیوان محاسبات لازم بدانند می‌توانند در موضوع

۳-۱- نظر شماره ۷۲۵۴ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۳/۹/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- مکلف نمودن رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در ماده (۳۷)،^(۱) مغایر اصول ۷۰ و ۱۲۲ قانون اساسی است.

۴-۱- نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- مفهوم ماده (۷) که به غیر از مقامات مقرر در قانون اساسی به مقامات دیگری، ولو بدون اجازه، حق ورود به مجلس را می دهد خلاف اصل ۷۰ قانون اساسی است و چون نافی حق حضور رئیس قوه قضائیه در مراسم تحلیف رئیس جمهور می باشد، خلاف اصل ۱۲۱ قانون اساسی شناخته شد.^(۲)

→

بحث با رعایت مواد مطروحه برای مدت معین طبق آیین نامه اظهار نظر نمایند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحد- ماده (۷۴) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۷۴- هرگاه هنگام بحث درباره لوایح و طرح ها، رئیس جمهور و معاونان وی، وزیران و معاونان آنها، همچنین مخبرین کمیسیون های مربوطه لازم بدانند می توانند در موضوع بحث با رعایت مواد مطروحه برای مدت معین طبق آیین نامه اظهار نظر نمایند.

تبصره- رئیس جلسه علنی مجلس در موارد لازم می تواند به رئیس یا دادستان دیوان محاسبات جهت اظهار نظر در طرح ها و لوایح مربوطه اجازه دهد.

۱. ماده ۳۷- رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست مسئول اجرای دقیق این قانون بوده و موظفند هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد خود را به اطلاع کمیسیون ذی ربط مجلس شورای اسلامی برسانند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۱۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

[ماده (۳۷) در مصوبه اصلاحی حذف شد.]

۲. ماده ۷- به غیر از رئیس جمهور و معاونان و مشاوران او و وزراء و اعضای شورای نگهبان و رئیس و دادستان دیوان محاسبات و معاونان امور مجلس و سازمان برنامه و بودجه و وزراء و آن عده از کارکنان و مستخدمین مجلس که از طرف هیئت رئیسه اجازه ورود به جلسه را دارند، هیچ کس حق ورود به تالار جلسه را موقت تشکیل جلسه نخواهد داشت، مگر از اعضای اداری مجلس که رئیس مجلس او را احضار کرده باشد.

←

۱-۴-۲- ماده (۶۴)^(۱) که غیر از وزراء مقامات دیگری را نیز مکلف به حضور در مجلس نموده، خلاف اصل ۷۰ قانون اساسی است و دعوت رئیس جمهور به نحوی که در ذیل ماده آمده، خلاف اصل مذکور می‌باشد.

۱-۵- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۸۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۰/۹/۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- در بند (۴) ماده (۶)،^(۲) اطلاق ارائه اظهار نظر رسمی در مورد طرح‌ها و

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۷) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۷- رئیس جمهور و معاونان او، وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را نیز همراه داشته باشند و رئیس قوه قضائیه برای شرکت در مراسم تحلیف رئیس جمهور در مجلس شرکت می‌کند و همچنین اعضاء شورای نگهبان حق حضور در کلیه جلسات رسمی مجلس را دارند و چنانچه طرح یا لایحه‌ای با قید دو یا سه فوریت در دستور مجلس قرار گیرد اعضاء شورای نگهبان باید در آن جلسه شرکت نمایند.

۱. ماده ۶۴- طبق اصل هفتادم (۷۰) قانون اساسی رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور و وزراء و مشاوران به همراهی آنها حق حضور در جلسات علنی مجلس را دارند و در صورتی که مجلس لازم بداند مکلف به حضورند. دعوت رئیس جمهور به مجلس با پیشنهاد پانزده نفر از نمایندگان باید به تصویب اکثریت مطلق نمایندگان حاضر برسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۶۴) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۶۴- در صورتی که نمایندگان لازم بدانند بنا به پیشنهاد رئیس مجلس و یا پانزده نفر از نمایندگان و تصویب مجلس شورای اسلامی وزراء مکلف به حضور در مجلس می‌باشند و هر گاه تقاضا کنند و مطلبی داشته باشند، مطالب آنان استماع می‌شود.

۲. ماده ۴- ماده (۶) لایحه قانونی راجع به تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی و اصلاحیه ۱۳۵۹/۱/۱۶ شورای مذکور و قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش و الحاق یک ماده به آن مصوب ۱۳۶۵/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶- وظایف و اختیارات شورا به شرح زیر است:

۱- ...

۴- ارائه اظهار نظر رسمی در مورد طرح‌ها و لوایح قانونی مربوط به وظایف شورای عالی آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی.

←

لوائح قانونی توسط شورای عالی آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی چون شامل حضور افرادی غیر از اشخاص مذکور در اصل ۷۰ قانون اساسی در جلسات علنی مجلس می‌باشد، لذا مغایر این اصل شناخته شد.

۱-۶- نظر شماره ۲۸۹۴۹/۳۰/۸۷ مورخ ۱۳۸۷/۸/۹ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۷/۷/۲۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۶-۱- ماده (۱۱) موضوع ماده (۶۴)، از این جهت که اختصاص تمام یا بخشی از جلسه مجلس برای رسیدگی به امور مهم و مکلف بودن وزراء به حضور در مجلس را به تشخیص هیئت رئیسه واگذار نموده است، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد، و بر تبصره (۱) این ماده نیز همین اشکال وارد است.^(۱)

۱-۶-۲- ماده (۱۱) موضوع ذیل تبصره (۲) ماده (۶۴)،^(۲) که تشخیص نوع جلسه

→

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

[ماده (۴) در مصوبه اصلاحی حذف شد.]

۱. ماده ۱۱- عنوان «مبحث چهارم- حضور اعضای قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس» قبل از ماده (۶۴) حذف و ماده (۶۴) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۶۴- هیئت رئیسه مجلس می‌تواند تمام یا بخشی از یک جلسه مجلس را برای رسیدگی به امور مهم و اساسی کشور اختصاص دهد و به تشخیص هیئت رئیسه، وزراء مکلف به حضور می‌باشند.

تبصره ۱- چنانچه ده نفر از نمایندگان یا رؤسای قوای مجریه یا قضائیه یا هر یک از وزیران درخواست چنین جلسه‌ای داشته باشند پس از تصویب هیئت رئیسه برگزار می‌شود.

تبصره ۲- ...

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۱) با اصلاحاتی به شرح زیر به تصویب رسید:

ماده ۱۱- عنوان «مبحث چهارم- حضور اعضای قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس» قبل از ماده (۶۴) حذف و دو تبصره به شرح ذیل به ماده (۶۴) الحاق می‌شود:

تبصره ۱- هیئت رئیسه مجلس می‌تواند تمام یا بخشی از یک جلسه مجلس را برای رسیدگی به امور مهم و اساسی کشور اختصاص دهد.

تبصره ۲- ...

۲. ماده ۱۱- عنوان «مبحث چهارم- حضور اعضای قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس» قبل از ماده (۶۴) حذف و ماده (۶۴) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۶۴- هیئت رئیسه مجلس می‌تواند تمام یا بخشی از یک جلسه مجلس را برای رسیدگی به امور

←

را به هیئت رئیسه محول نموده، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.

۷-۱- نظر شماره ۴۴۵۱۴/۳۰/۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۸/۲۶ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۹۰/۸/۴ مجلس شورای اسلامی:

- ۱-۷-۱- در ماده (۷) موضوع الحاق تبصره به ماده (۱۰۷) آیین نامه،^(۱) مبنی بر لزوم موافقت هیئت با نطق رئیس قوه مجریه و همچنین کتبی بودن درخواست مقامات مذکوره، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲-۷-۱- در ماده (۱۲) موضوع اصلاح ماده (۱۳۶) آیین نامه،^(۲) الزام معاونین رئیس

→

مهم و اساسی کشور اختصاص دهد و به تشخیص هیئت رئیسه، وزراء مکلف به حضور می باشند.
تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دستور این جلسات و چگونگی اداره آن توسط هیئت رئیسه تعیین خواهد شد و می تواند به تشخیص هیئت رئیسه، علنی رسمی یا غیرعلنی غیررسمی باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۱) با اصلاحاتی به شرح زیر به تصویب رسید:

ماده ۱۱- عنوان «مبحث چهارم- حضور اعضاء قوه مجریه و شورای نگهبان در مجلس» قبل از ماده (۶۴) حذف و دو تبصره به شرح ذیل به ماده (۶۴) الحاق می شود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دستور این جلسات و چگونگی اداره آن توسط هیئت رئیسه تعیین خواهد شد.

۱. ماده ۷- تبصره زیر به ماده (۱۰۷) قانون آیین نامه داخلی الحاق می شود:

تبصره- رؤسای قوای مجریه و قضائیه می توانند در صحن علنی مجلس نطق نمایند. این نطق پس از وصول درخواست کتبی آنان و اعلام موضوع نطق به رئیس مجلس پس از موافقت هیئت رئیسه در اولین فرصت انجام می شود. ساعت و مدت نطق قبل از شروع جلسه باید به اطلاع نمایندگان برسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در تبصره ماده (۱۰۷) اصلاحی، بعد از کلمه «می توانند»، عبارت «خارج از موضوع دستور جلسه» اضافه می شود و عبارت «درخواست کتبی» حذف و کلمه «تقاضای» جایگزین می شود.

۲. ماده ۱۲- ماده (۱۳۵) قانون آیین نامه داخلی حذف و ماده (۱۳۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۳۶- لوایح قانونی با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی باید به امضای رئیس جمهور و وزیر یا وزرای مسئول و در صورت نداشتن وزیر مسئول تنها به امضای رئیس جمهور رسیده باشد و در جلسه علنی مجلس توسط وزیر ذی ربط یا یکی از معاونین رئیس جمهور تقدیم شود. معاونین رئیس جمهور، وزراء، رئیس یا نایب رئیس شورای عالی استان ها که به صورت رسمی به مجلس معرفی شده اند

←

جمهور به حضور در مجلس شورای اسلامی و نیز الزام وزراء به صورت کلی به حضور در مجلس و نیز الزام آنان به حضور در کمیسیون‌ها، مغایر اصل ۷۰ قانون اساسی شناخته شد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۳-۱- نظریه مشورتی شماره ۷۴۹۴ مورخ ۱۳۶۵/۱۱/۱ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به رابطه حق مقرر در ذیل اصل ۷۰ قانون اساسی برای رئیس جمهور، نخست‌وزیر و وزراء، با قرائت گزارش کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی در صحن مجلس:

شماره: ۵/۳۵۹۷. ه. ر

تاریخ: ۱۳۶۵/۱۰/۱۳

دبیر محترم شورای نگهبان

→

حسب مورد در جلسات مجلس و کمیسیون‌ها برای توضیح و دفاع حضور می‌یابند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۲) طرح به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۲- در ماده (۱۳۶) قانون آیین‌نامه داخلی عبارات «با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی»، «امور مجلس» و «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» حذف می‌شود و عبارت «رابط امور مجلس» حذف و عبارت «نایب رئیس» جایگزین و عبارت «به جای رئیس جمهور و وزراء» حذف و عبارت «حسب مورد» جایگزین می‌شود.

[ماده ۱۳۶- لوائح قانونی با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی باید در جلسه علنی مجلس توسط وزیر مربوط و یا نماینده دولت تقدیم گردد و در موقع طرح آن نیز باید وزیر مربوط یا یکی از وزراء به تناسب موضوع حاضر باشد.

معاونان امور مجلس رئیس جمهور و وزراء و سازمان برنامه و بودجه، رئیس یا رابط امور مجلس شورای عالی استان‌ها که رسماً به مجلس معرفی شده باشند، می‌توانند به جای رئیس جمهور و وزراء در جلسات مجلس و کمیسیون‌ها برای توضیح و دفاع لازم حضور یابند.]

حضرت آیت الله صافی «دام تأیید الله العالی»

محترماً همان طور که عنایت دارید ذیل اصل هفتادم قانون اساسی می گوید «و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع می شود»، که رئیس جمهور، نخست وزیر و وزرا می توانند وقت بگیرند و مطالبشان را در مجلس بیان کنند؛ آیا اطلاق این جمله شامل گزارشاتی که توسط کمیسیون اصل نود که ذیل آن می گوید «و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه می رساند» یا کمیسیون های ویژه ای که تشکیل می شود برای بررسی مسئله ای و گزارش دادن به مجلس که پس از آنکه گزارش کمیسیون در مجلس قرائت شد اگر علیه دولت باشد بیابند و مجلس را تکذیب کنند یا انصراف دارد یا تقیید می شود و مسئله چون بُعد قضایی می یابد باید به دستگاه قضایی داده شود؟

لطفاً دستور فرمایید این دو اصل در این جهت تفسیر شده، پاسخ مرقوم فرمایند.

محمد یزدی

شماره: ۷۴۹۴

تاریخ: ۱۳۶۵/۱۱/۱

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای یزدی

نایب رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵/۳۵۹۷ ه ر مورخ ۱۳/۱۰/۱۳۶۵، نظر اکثریت اعضای شورای

نگهبان به شرح زیر اعلام می شود:

«اگر مقصود از گزارش، اعلام نتیجه مذکور در اصل ۹۰ باشد، اطلاق اصل ۷۰

شامل آن نمی شود.»

لازم به تذکر است نظر فوق به لحاظ عدم رأی کافی، نظر تفسیری نیست.^(۱)

۱. گفتنی است پس از ارائه این نظریه مشورتی از سوی شورای نگهبان، نامه های متعددی برای تفسیر این موضوع به شورای نگهبان ارسال شده است که با پاسخی از سوی شورای نگهبان مواجه نشده است. این نامه ها به شرح زیر است:

شماره: ۵/۳۶۲۲ ه ر

تاریخ: ۱۳۶۵/۱۱/۵

دبیر شورای نگهبان لطف‌الله صافی

→

دبیر محترم شورای نگهبان

حضرت آیت‌الله صافی دام تأییدالله العالی

عطف به نامه شماره ۷۴۹۴ مورخه ۶۵/۱۱/۱ روح سؤال این‌جانب این است که وزیر می‌تواند با استفاده از اصل ۷۰، گزارش یک کمیسیون مجلس را تکذیب کند و ادعای گزارش خلاف واقع نماید و علیه کمیسیون که رسماً مطالبی را گزارش کرده صحبت کند؟ جمله اعلام نتیجه مذکور در اصل ۹۰ که از وظایف کمیسیون است آیا وزیر پس از اعلام می‌تواند خلاف آن را اعلام کند؟ یا باید به دستگاه قضایی داده شود؟ ضمناً متمنی است نظر تفسیری آن شورای محترم هر چه هست امر به ابلاغ فرمایند.

محمد یزدی

شماره: ۲۶۵۶۱

تاریخ: ۱۳۶۶/۳/۲۸

شورای محترم نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «ابدھم الله تعالی»
سلام علیکم

پیرو نامه شماره ۵/۳۵۹۷ هر مورخه ۶۵/۱۰/۱۳ نایب‌رئیس محترم مجلس شورای اسلامی و عطف به نامه شماره ۷۴۹۴ مورخه ۶۵/۱۱/۱ آن شورای محترم، خواهشمند است نظر تفسیری خود را اعلام فرمایید که: آیا وزیر و یا مقام مسئولی که کمیسیون اصل نود به مقتضای اصل مزبور گزارشی تهیه و به اطلاع عامه می‌رساند می‌تواند به عنوان اصل ۷۰ و یا به هر عنوان دیگر از تریبون مجلس آن را تکذیب کند یا خیر؟ رئیس کمیسیون اصل نود قانون اساسی

مرتضی فهیم کرمانی

شماره: ۱۶۸۹/۲۵-۶۶

تاریخ: ۱۳۶۶/۹/۱۶

شورای محترم نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران دامت برکاتھم
سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۷۴۹۴ مورخ ۶۵/۱۱/۱ که به عنوان نایب‌رئیس محترم مجلس صادر گردیده (تصویر آن پیوست می‌باشد)، خواهشمند است مقرر فرمایید نظر تفسیری آن شورای محترم را در خصوص اینکه: «آیا اشخاص و مقامات مذکور در اصل هفتادم قانون اساسی می‌توانند در رابطه با اعلام نتیجه و گزارشات این کمیسیون مذکور در اصل نودم قانون اساسی آن را نقض یا دفاع نمایند» به این کمیسیون ابلاغ فرمایند.

کمیسیون اصل نود قانون اساسی

۳-۲- نظریه تفسیری شماره ۸۸۴۶ مورخ ۱۳۶۶/۷/۸ شورای نگهبان در پاسخ به استفسار رئیس مجلس شورای اسلامی نسبت به تعیین محدوده حق مقرر در اصل ۷۰ قانون اساسی برای رئیس جمهور، نخست وزیر و وزرا:

شماره: ۲۹۹۸۸/۲۵۰/د. ه

تاریخ: ۱۳۶۶/۴/۲۲

شورای محترم نگهبان

لطفاً نظر آن شورا را در تفسیر اصل هفتاد قانون اساسی که به رئیس جمهور و نخست وزیر و وزرا حق داده مطالبشان را در جلسات مجلس شورای اسلامی اظهار نمایند، بفرمایید که آیا این حق مطلق است و در هر مورد که مطلبی دارند در محدوده آیین نامه مجلس حق دارند بگویند؟ یا اینکه حق، محدود به مطالب و موضوعات در دستور است؟

و در فرض محدودیت، آیا این حق شامل مواردی از قبیل گزارش کمیسیون های اصل نود و سؤالات و اصل ۷۶ و اظهارات نمایندگان در نطق های پیش از دستور می شود یا محدود به لوایح و طرح ها است؟

و در هر صورت این حق اظهار نظر محدود به زمان انجام دستور است یا اینکه ممکن است قبل یا بعد از آن انجام شود و اطلاق اصول فوق الذکر با اطلاق اصل هفتاد قانون اساسی چگونه قابل جمع است؟

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی رفسنجانی

شماره: ۸۸۴۶

تاریخ: ۱۳۶۶/۷/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به شماره ۲۹۹۸۸/۲۵۰/د. ه مورخ ۱۳۶۶/۴/۲۲، موضوع سؤال در جلسه شورای نگهبان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. اینک نظریه اکثریت اعضای شورا به شرح ذیل اعلام می شود:

«آنچه از اصل هفتاد قانون اساسی استفاده می شود این است که مقامات مذکور در این اصل حق شرکت در جلسات مجلس شورای اسلامی را دارند و مطالبشان

را در ارتباط با دستور مجلس بیان می‌نمایند. زاید بر این چنانچه در آیین‌نامه حقی برای آنها مقرر شود، گرچه به موجب قانون اساسی نیست، با قانون اساسی مغایرت ندارد.»

دبیر شورای نگهبان

لطف‌الله صافی

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم مکملبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از توانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سمیه، قرنیه،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱-۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir